

**J. Lipińska, J. Aksamit, M.
Dolińska, J. Wiercińska, M.
Barwik, S. Medeksza, R. Czerner, L.
Bartnik, S. Miszczak, E.
Tarkowski, G. Wyrzykowski**

**Deir El-Bahari (1988). Świątynia
Totmesa III**

Informator Archeologiczny : badania 22, 159

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zrekonstruować jej planu. Położenie budowli na tarasowej platformie a także ryzalit i fragment zachowanej niszy w fasadzie wskazują na duże znaczenie odkrytego budynku.

W warstwie IV odkryto dwa równoległe mury z cegły mułowej i fragment kamiennej posadzki. Konstrukcje tej warstwy były posadowione bezpośrednio na calcu, który osiągnięto na poziomie 14.91 m. poniżej najwyższego punktu tellu.

2. TELL ABU HAFUR

Założono jeden wykop o wymiarach 10 x 10 m. na stosunkowo płaskiej powierzchni w południowej części tellu. Odkryto dwie warstwy z okresu wczesnodynastycznego (III. tys. p.n.e.), ale calca jak dotychczas nie osiągnięto.

W warstwie I odkryto tylko pojedynczą ścianę z cegły mułowej, wzmocnioną trzema przyporami i, przytykającą do niej od południowego zachodu, platformę z cegły mułowej.

W warstwie II, oddzielonej od warstwy I warstwą niemal jałowej ziemi, odkryto dwa pomieszczenia o wymiarach ok. 3.6 x 2 m. oraz przytykające do nich podwórze. W pomieszczeniach zachowało się ich wyposażenie: ławy gliniane, nisze w ścianach i piec. Opisywana warstwa została osiągnięta tylko w pd.-wsch. części wykopu.

Badania na obu stanowiskach będą kontynuowane.

DEIR EL-BAHARI (1988) Świątynia Totmessa III

Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze PP Pracownia Konserwacji Zabytków

Pracami kierowała doc. dr hab. Jadwiga Lipińska a w skład misji wchodził - archeolodzy : mgr mgr Joanna Aksamit, Monika Dolńska, Joanna Wiercińska (Muzeum Narodowe w Warszawie) Mirosław Barwik (Zakład Archeologii Śródziemnomorskiej PAN), architektki: dr hab. inż. arch. Stanisław Medeksza (Politechnika Wrocławska) mgr inż. arch. Rafał Czerner, konserwatorzy: p.p. Leon Bartnik, Stefan Miszczak i Edward Tarkowski (wszyscy PKZ) oraz fotograf p. Grzegorz Wyrzykowski (UW). Prace trwały od 4 grudnia 1987 do 15 kwietnia 1988.

Prace koncentrowały się na trzech kierunkach: 1. studia archeologiczne i dalsze oczyszczenie terenu świątyni 2. rekonstrukcja reliefowej dekoracji ścian świątyni 3. rekonstrukcja elementów architektury in situ.

Prace przy oczyszczaniu terenu koncentrowały się w południowej części świątyni i pozwoliły odnaleźć wiele nowych fragmentów reliefów, często w zupełnie nieoczekiwanych miejscach (pod płytami posadzki czy blokami fundamentów).

Studia archeologiczne dotyczyły głównie rekonstrukcji przedstawień ze ścian sal kolumnowej oraz sal na barkę a także scen ofiarnych z kaplicy zachodniej. Najbardziej zaawansowane są prace dotyczące ścian sal kolumnowej, gdzie dokonano pełnej rekonstrukcji ścian północnej i zachodniej. Dokonano też uzupełnień wcześniejszych zrekonstruowanych scen. Prace rekonstrukcyjne in situ objęły 6 kolumn sal hypostylowej, część posadzki kamiennej w tejże sal, a także trzy rozbite bloki ze ścian głównego sanktuarium.

Prace będą kontynuowane w przyszłym sezonie.

KAIR ZESPÓŁ GROBOWY EMIRA QURQUMASA

Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze, PP Pracownia Konserwacji Zabytków Oddział w Kielcach Egipska Organizacja Starożytności

Ze strony polskiej udział brali archeolodzy: mgr Andrzej Leliądowicz, mgr Anna Południkiewicz, dr Tomasz Scholl; antropolodzy: prof. dr hab. Tadeusz Dzierżykraj-Rogalski, prof. dr hab. Elżbieta Promińska, architektki: inż. Jacek Brzozowski, mgr inż. arch. Andrzej Jurkiewicz, mgr inż. arch. Jerzy Kania, inż. Leszek Słoński. Stronę Egipską reprezentowali: Madhad El Minabbawi, Hesham Abd El Latif, Yehia Abd El Fatah. Sezon 1987 i 1988.

Pierwszy etap badań trwał od 28.I. do 14.V. 1987 r. i objął dziedzińiec zachodni qasru oraz rejon na zachód od mauzoleum i madrasy. Na dziedzińcu zachodnim wyeksploatowano 19 grobów zawierających 158 pochówków.

Wszystkie groby, z wyjątkiem jednego są typu ziemnego dwu zasadniczych typów: a-komora ziemna z kamienną nadbudową zamkniętą kamiennymi płytami lub belkami, zawierająca dwie nisze grobowe z licznymi pochówkami b-grob ziemny składający się z szybu, z którego prowadzą otwory do jednej lub dwóch nisz. Pomimo typowego muzułmańskiego obrządku grzebalnego znaleziono nieliczne wyposażenie grobowe np. pierścionki. Okazało się także, że szereg szkieletów